

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Європейські студії»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Міжнародна економіка»Рік
навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна Кількість
кредитів ЄКТС 4 _____ Мова
викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

к.е.н., доцент Кірейцева О.В.

Eva_1310@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4991>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Європейські студії» є обов'язковою навчальною дисципліною для студентів, які навчаються за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Міжнародна економіка». Студенти навчального курсу детально ознайомляться з історією створення Європейського Союзу, хвилями розширення ЄС, базовими критеріями вступу та специфікою основних політик ЄС, набудуть знань та практичних умінь в сфері європейської інтеграції: від теоретичних основ функціонування Європейського Союзу до практичних – ознайомлення з європейськими школами, грантами тощо щодо професійного саморозвитку особистості; уміння адаптуватись до життя і навчання в різних країнах Європи, бути мобільними, соціально здібними, здатними до комунікації і захисту своїх прав.

Програма курсу спрямована на вивчення теоретичних аспектів становлення, функціонування та розвитку Європейського Союзу. Метою освоєння дисципліни є набуття студентами знань, умінь, навичок та компетентностей, у сфері діяльності Європейського Союзу та співпраці з Україною. Наукову базу курсу становлять праці вітчизняних та зарубіжних дослідників цієї проблематики.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції:

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК15. Здатність до володіння цілісними системами знань про сутність економічних процесів, що відбуваються на міжнародному аграрному ринку.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними

правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів і колективу.
 ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
 ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
 ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН23. Показувати і навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1				
Загальна характеристика Європейського Союзу				
Тема 1. Передумови створення і функціонування європейського союзу	4/4/10	Знати орієнтуватися в основних етапах та сучасних тенденціях європейської інтеграції; мати уявлення про історичний шлях розвитку Європи та Європейського Союзу; вміти визначати основні пріоритетні напрямки сучасної діяльності ЄС.	Здача реферату та практичної роботи. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	20
Тема 2. Статус європейського парламенту	4/4/10		-//-	20
Тема 3. Європейська комісія. рада європейського союзу	3/3/10	Вміти прогнозувати наслідки процесів, що відбуваються у політичній сфері європейського союзу: інтеграція та дезінтеграція;	-//-	20
Тема 4. Статус європейської ради та інших органів єс	2/2/10	визначати актуальні проблеми розвитку політичної сфери європейського суспільства на сучасному етапі.	-//-	20
Тема 5. Статус людини і громадянина в європейському союзі	2/2/5		-//-	20

Модуль 2.				
Сучасні тенденції розвитку ЄС				
Тема 6. Правоохоронне та безпекове співробітництво В ЄС	2/2/5	Знати основні критерії вступу до ЄС; розумітися у формах правління та державного устрою сучасних європейських держав; визначати основні передумови європейської інтеграції держав та особливості дезінтеграційних процесів; знати основні сфери співпраці між Україною та ЄС. Вміти • прогнозувати та аналізувати перспективні та ризиковані шляхи інтеграції України в Європу; мати уявлення про процеси сучасного міжнародного політичного життя, політики Європейського Союзу та місце в ній України.	-//-	20
Тема 7. Регламентація зовнішніх відносин ЄС	2/2/10		-//-	20
Тема 8. Взаємовідносини України та ЄС	4/4/20		-//-	20
Тема 9. Бюджетна система ЄС	4/4/5		-//-	20
Тема 10. Податкова система ЄС	3/3/5		-//-	20
Всього за 1 семестр	30/30/90			70
Екзамен				30
Всього за курс	150			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. Реферати та тези доповідей, інші наукові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності з поважних причин (через хворобу) необхідно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час на консультаціях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
------------------------------------	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс з дисципліни «Європейські студії». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4991>.
2. Кірейцева О.В. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Європейські студії» ОС «Бакалавр» для спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Міжнародна економіка» в аграрних вищих навчальних закладах III – IV рівнів акредитації. К.: Видавництво НУБіП України . – 2024.- 45с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бояр А. Бюджетний процес у Європейському Союзі : монограф. Луцьк, 2012. 524 с.
2. Ветринський І. Європейський Союз : феномен інтеграції чи імперія нового типу. Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць. Київ, 2010. Вип. 39. 519 с.
3. Віднянський С. Об'єднана Європа : від мрії до реальності. Історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу. Український історичний журнал. 2010. № 1. С. 223–229.
4. Горюнова Є. Євроінтеграція : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2013.
5. Горюнова Є. Інституціоналізація СЗППБ ЄС у контексті положень Лісабонського договору. Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць. Київ : ВІР УАН, 2012. Вип. 4. 759 с.
6. Грицяк І. А. Право та інституції Європейського Союзу : навч. посіб. Київ, 2004. 300 с.
7. Грицяк І. Управління в Європейському Союзі : теоретичні засади : монограф. Київ: Вид-во НАДУ, 2005. 236 с.
8. Дайнен Десмонд. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції. Київ : К.І.С., 2006.
9. Данилишин Б. Велика Європа неможлива без України. Українське слово, 2013. 2–8 жовт. (№ 40). 30 с.
10. Диковецька А. Лісабонський договір як етап процесу розбудови політичних структур Європейського Союзу. Актуальні проблеми міжнародних відносин: Київ, 2010. Вип. 90, ч. 1. С. 67–68.
11. Довідник з європейської інтеграції/ під ред. О. Б. Черниш. Львів : Магнолія, 2006.
12. Еволюція європейського проекту та його інститутів. Європейський проект та Україна : монографія: Київ, 2012. 240 с.

13. Європейська інтеграція України : Політико-правові проблеми : монограф. / за ред. В. П. Горбатенка. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. 329 с.
14. Клименко І. В., Ус І. В. Європейський інтеграційний проект. Ризики європейського інтеграційного проекту : виклики та можливості для України. Київ : НІСД, 2012. 88 с.
15. Європейський Союз. Словник-довідник / упоряд. Ю. Марченко. Київ : К.І.С., 2006. 140 с.
16. Європейський Союз : вчора, сьогодні, завтра : навч. посіб. / укл. Макар Ю. Чернівці : Рута, 2008. 224 с.
17. Інститути ЄС і НАТО. Глосарій основних термінів та понять : навч. посіб. / уклад. І. В. Артьомов, Д. В. Вітер, Л. І. Загайнова, О. М. Казакевич, О. М. Руденко. Ужгород : Ліра, 2007. 220 с.
18. Консолідовані версії договору про ЄС та договору про функціонування ЄС : хрестоматія / упоряд. Б. В. Бабіна. Одеса : Фенікс, 2012. 294 с.
19. Копійка В. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб. Київ : Знання, 2012.
20. Кордон М. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2010. 172 с.
21. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України. Аналітичне дослідження. Київ : Ін-т Євроатлантичного співробітництва, 2007. 84 с.
22. Лендшел М. Розширення та політика сусідства Європейського Союзу : навч.-метод. посіб. та матеріали до курсу. Ужгород : Мистецька Лінія, 2008. 284 с.
23. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу / перекл. з англ. Київ : К.І.С., 2005. 466 с.
24. Плохенко І. Еволюція зовнішньої політики ЄС. Гілея (наук. вісник) : зб. наук. пр. Київ : ВІР УАН, 2011. Вип. 11. С. 692–697.

Додаткова література

1. Решота О. Становлення внутрішнього ринку Європейського Союзу: передумови та особливості. 2012. Вип. 9: веб-сайт. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeVr_2012_9_7.pdf.
2. Світова та європейська інтеграція : навч. посіб. з держ. упр. / голова ред. кол. : М. О. Багмет. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. 340 с.
3. Світова та європейська інтеграція : організаційні засади : навч. посіб. / за ред. Я. Й. Малика, М. З. Мальського. Львів : ЛНУ, 2000. 402 с.
4. Щолокова Г. Інтеграційні імпульси Європейського Союзу. Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць. Київ : ВІР УАН, 2011. Вип. 2. С. 706–712.
5. Haas E. The Limits to Functional Co-operation // Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2015.
6. Deutsch K. The Process of Integration among States // Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2017.
7. How Europeans see themselves. Looking through mirror with public opinion surveys. European Communities, 2015.
8. Kaiser K., Bruning M. East-Central Europe and the EU: problems of integration. Bohn, 1999.
9. Концепcje integracyjne w myśli narodów słowiański. Warszawa. Tyczyn, 2018.
10. Kurcz Bartłomiej. Rola Trybunału Sprawiedliwości w rozwoju Wspólnot Europejskich // Forum Europejskie. Krakow, Wiosna, 2020.
11. Mitrany D. Functional Co-operation as the Road to Peace // Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2019.

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2022).
2. Енциклопедія сучасної України : веб-сайт. URL: <https://esu.com.ua/> (дата звернення: 1.06.2022).
3. Національна бібліотека імені Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/1250> (дата звернення: 1.06.2022).
4. Президент України : Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/>

(дата звернення: 1.06.2022).

5. Представництво Європейського Союзу в Україні : офіційний веб-сайт. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232
6. Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2022).